

Lege privind organizarea și exercitarea profesiei de geodez și înființarea Colegiului Geodezilor din România

Motivarea privind emiterea actului normativ

În baza prevederilor art. 4 lit d) și art. 45 alin (2) din Legea cadastrului și a publicității imobiliare nr. 7/1996, autorizarea persoanelor fizice care pot executa lucrări de specialitate în domeniile cadastrului, geodeziei și cartografiei, pe teritoriul României se face de către ANCPI în condițiile unei legi speciale care reglementează înființarea unei uniuni profesionale a acestora. În prezent autorizarea menționată se face în lipsa legii speciale pe baza unui regulament aprobat prin ODG/ANCPI/107/2010.

Aplicarea acestei prevederi legale nu a putut fi materializată până în prezent ca urmare a faptului ca PLX 505/2010 a fost respinsă de Senat iar forma cu amendamente formulate în perioada 2013 – 2017 în debaterile din comisiile de specialitate ale Camerei Deputaților pe baza consultărilor repetate cu reprezentanți ai ANCPI și MDRAPFE nu a obținut susținerea Guvernului Grindeanu. MDRAPFE, în răspunsul către Ministrul pentru relația cu Parlamentul nr. 47009/MDRAPFE/19/04/2017 a apreciat oportun ca inițiatorii să propună un nou proiect legislativ, cu reținerea amendamentelor considerate corespunzătoare ideii centrale avute în vedere de către aceștia în intenția de reglementare.

Legea nr. 16/2007 privind organizarea și exercitarea profesiei de geodez a constituit o lege specială care la data intrării în vigoare reglementa înființarea uniunii profesionale Ordinul Geodezilor din România. În cursul anului 2007, Conferința Națională a Ordinului Geodezilor din România a adoptat Regulamentul de organizare și funcționare a Ordinului, Codul deontologic, Regulamentul de organizare și funcționare a filialelor teritoriale în baza cărora au fost autorizați cu drept de semnătură 1707 geodezi care și-au desfășurat activitatea în filiale județene înființate de Ordin, cu personalitate juridică.

Curtea Constituțională a României, prin Decizia nr. 1150/06.11.2008 a declarat Legea nr. 16/2007 neconstituțională ca urmare a încălcării unor norme procedurale privind adoptarea legilor organice. Potrivit stenogramelor ședințelor de plen ale celor două camere ale Parlamentului președinții de ședință, înainte de dezbateri și de votul final, au anunțat că proiectul de lege privind organizarea și exercitarea profesiei de geodez are caracter ordinar. Cu toate acestea legea a fost trimisă spre promulgare și a apărut în Monitorul Oficial ca lege organică prin formularea mențiunii finale „*Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 75 și ale art. 76 alin. (1) din Constituția României, republicată*”. Curtea Constituțională a constatat că aspectele invocate de autorul excepției privind nerespectarea exigențelor de tehnică legislativă nu intră în competența sa, iar susținerile referitoare la restrângerea drepturilor la muncă ale unor categorii profesionale au fost respinse, întrucât acestea privesc probleme de legiferare, iar nu de constituționalitate. Urmare a deciziei Curții Constituționale, activitatea ordinului geodezilor a rămas fără bază juridică de funcționare fapt care a fost sesizat de unii membri ai Parlamentului care în octombrie 2010 au depus la Senat inițiativa legislativă care ulterior a primit la Camera Deputaților indicativul PLX 505/2010 privind reglementarea profesiei de geodez și înființarea a Colegiului Geodezilor.

Menționăm că Parlamentul României a adoptat peste 60 de legi care reglementează organizarea și exercitarea unor profesii de liberă practică pe principiul autonomiei organizării profesiei de către autoritatea profesională, dintre care enumerăm:

- Legea nr. 36/1995 a notarilor publici și activității notariale;
- Legea nr. 184/2001 privind organizarea profesiei de arhitect;

- Legea nr. 51/1995 privind exercitarea profesiei de avocat;
- Legea nr. 306/2004 privind exercitarea profesiei de medic și organizarea și funcționarea Colegiului Medicilor din România;

Domeniul de activitate al geodezilor vizează și activitatea de cadastru și înregistrarea în cartea funciară a proprietăților imobiliare activitate cu impact major în viața economică și socială a țării, intră în contact cu milioane de cetățeni iar derularea corespunzătoare a Programului național de cadastru și ca este un obiect major al Programului de guvernare.

Legislația țărilor Uniunii Europene, în majoritatea cazurilor având condiții similare de reglementare în domeniu cu țara noastră, prevede existența unor legi speciale referitoare la reglementarea profesiei de geodez, ca profesie de liberă practică. Aceste aspecte sunt cuprinse în Directiva 2013/55/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 20 noiembrie 2013 de modificare a Directivei 2005/36/CE privind recunoașterea calificărilor profesionale și a Regulamentului (UE) nr. 1024/2012 privind cooperarea administrativă prin intermediul Sistemului de informare al pieței interne („Regulamentul IMP”), și Directivei nr. 2006/123/CE privind serviciile.

Necesitatea emiterii și gradul de urgență pentru adoptarea Legii:

- Necesitatea respectării prevederilor art. 4 lit d) și art. 45 alin (2) din Legea cadastrului și a publicității imobiliare nr. 7/1996 privind înființarea unei uniuni profesionale în condițiile unei legi speciale;
- implementarea Programului Național de Cadastru și Carte Funciară conform termenelor asumate prin programul de guvernare necesită un nivel superior al implicării specialiștilor în domeniu. Colegiul geodezilor trebuie să asigure capacitatea instituțională pentru creșterea volumului de lucrări de cadastru sistematic și de înregistrare a proprietăților în cartea funciară executate cât și calitatea acestora;
- introducerea unor standarde profesionale recunoscute care să conducă la creșterea nivelului tehnic și de conduită etică și profesională care să reducă timpul de soluționare a cererilor de înscriere în cadastru și cartea funciară și reducerea situațiilor litigioase pentru cetățeni și alți beneficiari;
- reorganizarea domeniilor de autorizare mai adaptat evoluției tehnologiei și a categoriilor de lucrări și servicii solicitate de beneficiari autoritățile publice și cetățeni precum și necesității restrângerii autorizării doar domeniului de cadastru și organizării teritoriului;
- activitatea geodezului reprezintă un serviciu de interes public cu implicații tehnice, economice, sociale și juridice cu implicații majore în înregistrarea proprietăților imobiliare;
- asigurarea cadrului legal pentru executarea în condiții de calitate a lucrărilor de specialitate din domeniile cadastrului;
- lărgirea posibilităților legale de acces la executarea lucrărilor de cadastru și pentru alte categorii de specialiști, în vederea acoperirii volumului mare de lucrări necesare întabulării drepturilor de proprietate în cartea funciară,
- realizarea lucrărilor de investiții pe teritoriul României;
- realizarea sistemelor geografice informaționale specifice;
- crearea premiselor unor practici de liberă concurență.

Parlamentul nu a pus de acord prevederile neconstituționale ale Legii 16/2007 în termenul de 45 de zile de la publicarea deciziei Curții Constituționale în Monitorul Oficial potrivit art. 147 alin. (1) din Constituția României și art. 31 alin. (3) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, dispozițiile din legile în vigoare constatate ca fiind neconstituționale își încetează efectele juridice la 45 de zile

de la publicarea deciziei Curții Constituționale dacă, în acest interval, Parlamentul sau Guvernul, după caz, nu pun de acord prevederile neconstituționale;

Având în vedere că Legea nr. 16/2007 a creat unele controverse referitoare la defavoarizarea unor categorii de persoane care nu au absolvit studii superioare de lungă sau scurtă durată în domeniul geodeziei, dar care au studii postliceale de specialitate sau cursuri de specializare profesională și o anumită experiență în domeniu, în proiectul ordonanței a fost prevăzută posibilitatea preluării în Colegiu a tuturor persoanelor autorizate de către Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară și de către oficiile de cadastru.

Emiterea de către Curtea Constituțională a Deciziei nr. 1.150 din 6 noiembrie 2008, publicată în M.Of. nr. 832 din 10 decembrie 2008, prin care s-a admis excepția de neconstituționalitate a Legii nr. 16/2007 privind organizarea și exercitarea profesiei de geodez, pe considerentul că legea a fost adoptată de Parlamentul României ca lege organică, deși, potrivit Constituției, domeniul reglementat se încadrează în categoria legilor ordinare;

I) Din punct de vedere legal:

- Curtea Constituțională a emis Decizia nr. 1.150 din 6 noiembrie 2008, publicată în M.Of. nr. 832 din 10 decembrie 2008, prin care s-a admis excepția de neconstituționalitate a Legii nr. 16/2007 privind organizarea și exercitarea profesiei de geodez, pe considerentul că legea a fost adoptată de Parlamentul României ca lege organică și nu de lege ordinară, conform constituției;

- Parlamentul sau Guvernul nu au pus de acord prevederile neconstituționale ale Legii 16/2007 în termenul de 45 de zile de la publicarea deciziei Curții Constituționale în Monitorul Oficial;

- prevederile din art. 4 lit d) și art 45 alin (2) din Legea cadastrului și a publicității imobiliare nr. 7/1996 stipulează că autorizarea persoanelor fizice care execută lucrări de specialitate din domeniile cadastrului, geodeziei și cartografiei pe teritoriul României se face în condițiile legii speciale care reglementează înființarea uniunii profesionale a acestora;

II) Din punct de vedere al organizării profesiei în domeniul cadastrului.

- Sistemul integrat de cadastru și carte funciara (SICCF) este un sistem unitar la nivel național, componenta de bază a infrastructurii economice a societății moderne, iar geodezii autorizați în cadastru trebuie să realizeze atât pentru publicul larg cât și pentru autoritățile publice, după caz, un serviciu de interes public în sistem de gestiune privată a activității, organizat și reglementat astăzi de ANCPI în baza legii 7/1996.

- Serviciile profesioniștilor în domeniul cadastrului se realizează fie la cererea beneficiarilor publici sau privați pentru unul sau mai multe imobile clar precizate (în mod sporadic) cât și pe baza de contracte finanțat din bugetul ANCPI sau al UAT – urilor pentru toate imobilele amplasate în anumite sectoare cadastrale clar precizate sau la nivelul întregului UAT (în mod sistematic). Aceste servicii au ca obiect elaborarea în conformitate cu normele ANCPI de documentații tehnico juridice pe baza măsurărilor topo-cadastrale și a interacțiunii la fața locului cu deținătorii de terenuri în cauză. Pe baza documentațiilor aprobate de OCPI, inspectorii și registratorii acestei instituții efectuează operațiunile în SICCF care au ca obiect fie constituirea primei înregistrări aferenta bunului imobil sau actualizări a celor existente. Operațiunile în cauza se reflectă atât în planul cadastral și registrele cadastrale oficiale ale unității administrativ teritoriale cât și în cărțile funciare, încheierile și extrasele, referitoare la imobilele în discuție, la data respectiva.

- Activitatea geodezilor autorizați are multiple implicații tehnice, economice, și juridice asupra unei gestiuni corecte și eficiente a SICCF cu un profund impact social fiind vorba de asigurarea pe deplin a

dreptului de proprietate al persoanelor fizice și juridice asupra bunurilor imobile. Un sistem performant de cadastru și publicitate imobiliară are un rol major asupra dezvoltării economice durabile a societății deoarece buna funcționare a acestuia are impact și asupra altor sisteme economice și administrative care au la baza cadastrul și înscrierile din cartea funciară menționând aici sistemul bancar, sistemul fiscal la nivel național și local, registrul agricol, sistemul de adrese, faza de pregătire proiectelor de investiții publice și private, fondul forestier și gospodărirea apelor, registrul agricol, sistemul de subvenții în agricultura, autorizarea în construcții și urbanismul. Corectitudinea, calitatea, prețul și nu în ultimul rând durata precum și trasabilitatea serviciilor efectuate de profesioniștii din domeniu sunt elemente esențiale pentru gestiunea corectă și eficientă a SICCF.

- În marea majoritate a statelor europene unde practica profesională în cadastru se desfășoară în pe baza serviciilor furnizate de profesioniști în sistem privat, existând forme de autorizare (licențiere, acreditare, certificare) în care corpul profesional este organizat și participă instituțional la acest proces. Totodată în acest cadru instituțional profesioniștii astfel organizați contribuie direct pe cale instituțională la elaborarea și implementarea unitară a codului de conduită, a reglementărilor tehnice precum și a altor standarde profesionale în conformitate cu tendințele europene și de la nivel mondial în domeniu.

- În vederea armonizării sistemelor cadastrale europene, în România este necesară o abordare similară care să asigure o structură de organizare a profesiei unitară la nivel național cu distribuție teritorială la central și regional, cu reprezentanți aleși la nivel județean care să poată asigura autorizarea, practica unitară, implementarea standardelor profesionale, respectarea riguroasă a codului de conduită, formarea profesională continuă atât din punct de vedere tehnic dar și juridic, comunicarea instituțională în cadrul și în afara profesiei precum și condiții de natura economică precum tarifele minime recomandate, condiții contractuale cadru și obligatorii, asigurării profesionale, cu respectarea condițiilor de liberă concurență, atât în cazul înregistrării la cere cât și în mod sistematic.

- Apariția legii va aduce un aport semnificativ de echilibru în execuția de calitate a lucrărilor și creșterea disciplinei profesionale, cu respectarea codului de conduită profesională, cu efect direct în asigurarea calității, eficienței și siguranței înregistrărilor în sistemul integrat de cadastru și carte funciară.

- Posibilitatea legală de a asigura cadrul instituțional prin care geodezii autorizați participă activ la reglementarea activității în domeniu poate contribui semnificativ la mărirea și îmbunătățirea capacității instituționale a ANCPI în domeniul autorizării, coordonării și controlului activității profesioniștilor cu respectarea legislației, a normelor și metodologiilor precum și a codului de conduită cu efect direct în creșterea calității serviciilor și reducerea timpului total de efectuare a serviciilor de cadastru și înregistrarea a proprietății. Sub acest aspect comunicarea activă, regulată și structurată cu reprezentanții profesioniștilor geodezi autorizați în cadastru pe teme de reglementare va asigura adoptarea de norme tehnice cât mai adaptate situațiilor întâlnite în practica la nivel național, va facilita realizarea practicii unitare și a standardelor profesionale

- Implementarea unui cod de conduită și includerea geodezilor autorizați în cadastru în programe de formare profesională continuă cu acordarea de acreditări profesionale obligatorii va asigura o calitate superioară a lucrărilor efectuate.

III) Din punct de vedere al realizării obiectivelor stabilite prin H.G. nr. 294/2015 privind aprobarea Programului național de cadastru și carte funciară 2015-2023 (PNCCF).

- Organizarea mai bună a activității profesiei de geodez autorizat în cadastru, crearea capacității instituționale a acestora poate aduce un aport semnificativ în accelerarea programului național de cadastru și

1

carte funciară atât în execuția lucrărilor dar și în verificarea acestora. Din motive legislative, tehnice și economice insuficient discutate și abordate cu implicarea profesioniștilor din domeniu am constatat de ceva timp deja faptul că forța de muncă existentă în domeniu nu este suficient canalizată spre execuția serviciilor de înregistrare sistematică fără un cadru legal adecvat care să stimuleze rezolvarea problemelor apărute.

- În mod implicit dezvoltarea capacității instituționale a profesioniștilor din domeniu va contribui în mod organizat la creșterea capacității ANCPI de implementare a PNCCF.

- Degrevarea ANCPI de anumite sarcini organizatorice a profesiei va asigura o mai mare concentrarea a atenției instituției pe obiectivele asumate pentru punerea în practică a PNCCF și realizarea cadastrului sistematic în întreaga țară fără să se producă efecte negative asupra organizării efective a profesiei.

- Aplicarea codului de conduită și asigurarea formării profesionale continue va asigura o calitate superioară pentru lucrările efectuate în cadrul programului reducând implicit timpul de recepție și numărul de contestații de rezolvat cu impact în accelerarea derulării PNCCF.

- Organizarea profesiei poate asigura un cadru instituțional corect și eficient pentru lărgirea posibilităților de acces, sub conducerea adecvată a geodezului autorizat în cadastru, la executarea lucrărilor de cadastru și pentru alte categorii de specialiști care pot contribui activ la acoperirea volumului mare de activități diverse, necesare în cadrul procesului complex de realizare a cadastrului și înregistrării sistematice a drepturilor de proprietate în cartea funciară la nivelul unei unități administrativ-teritoriale, respectiv: juriști, ingineri din alte domenii, cadre militare tehnice, geografi, sociologi, etc.

Câteva principii de baza de la care pleacă noul text de lege:

- ANCPI este singura autoritatea competentă în domeniu și emite ordinul de autorizare a geodezilor cu activitate în cadastru;

- ANCPI participă cu membrii în comisia de examinarea și evaluarea geodezilor înainte de autorizare;

- ANCPI asigură controlul și recepția lucrărilor și are atribuții de sancționare;

- Colegiul Geodezilor din Romania (CGR) colaborează cu ANCPI, pe bază de protocol, în elaborarea normelor tehnice și juridice, și la autorizarea persoanelor fizice;

- CGR adoptă și publică, cu avizul ANCPI, ROF, regulamentul de autorizare, Codul etic și tarifele recomandate;

- Condițiile de autorizare se referă doar la persoane nu și la societăți comerciale;

- Legea instituie un stagiu profesional obligatoriu pentru absolvenți de 2 ani, care poate să fie efectuat numai în sectorul privat cu posibilitatea de elaborare și semnare a unor lucrări simple pe perioada stagiului și urmat de un examen de autorizare;

- Toate persoanele autorizate de ANCPI până la momentul apariției legii vor fi preluate în cadrul Colegiului fără taxe;

- Categoriile de autorizare vor ține cont de structura actuală cu referire strictă la lucrările din domeniul cadastrului;

- CGR se organizează cu un aparat propriu în structura centrală și în filialele regionale, cu personalitate juridică, sediu și patrimoniu propriu, după structura celor 8 regiuni de dezvoltare regională;

- Organele decizionale ale CGR:

- o Conferința națională,
 - o Consiliul național,
 - o Consiliul regional,
 - o Colegiul director,

o Comisia națională de etică și disciplină,

- Geodezii autorizați vor fi reprezentați la nivel județean de reprezentanții județeni aleși direct în consiliul regional al CGR;

- Liderii aleși ai consiliilor regionale vor fi vicepreședinți ai Consiliului Național (colegiu director) al CGR și vor avea obligația să organizeze întâlniri periodice a consiliului regional și să asigure raportarea activității către aparatul central;

- Geodezii autorizați vor exercita profesia și vor furniza servicii în domeniul de autorizare cu respectarea legislației în domeniul societăților comerciale sau al persoanelor fizice autorizate.

- CGR examinează geodezii care solicită autorizarea și gestionează Registrul național al geodezilor autorizați în cadastru,

- CGR se autofinanțează din taxe, cotizații, stabilite de conferința națională corelate cu volumul serviciilor prestate și înregistrate la OCPI în domeniu;

- CGR organizează formare profesională continuă, în colaborare cu universitățile și ANCPI cu acordarea de acreditări profesionale obligatorii pe perioade multianuale;

- Geodezii autorizați în cadastru sunt obligați să declare sediul profesional cu însemne proprii standardizate;

- CGR preia patrimoniul fostului OGR.

Având în vedere aspectele expuse anterior, considerăm că, prin adoptarea proiectului de Lege *privind organizarea și exercitarea profesiei de geodez și înființarea Colegiului Geodezilor din România* se instituie condițiile pentru exercitarea profesiei de geodez și prestarea serviciilor de specialitate în concordanță cu cerințele definite la nivelul Uniunii Europene, creșterea prestigiului profesiei de geodez determină înlăturarea unor fenomene ce vizează concurența neloială în domeniu, precum și creșterea calității lucrărilor de specialitate în domeniul geodeziei, cadastrului, topografiei, fotogrammetriei, cartografiei și datelor geospațiale (GIS) de pe teritoriul României.

Inițiatori,

Florin-Claudiu Roman, deputat PNL

Gabriel Andronache, deputat PNL

Ioan Cupșa, deputat PNL